

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnoga suda Ane Garačić, kao predsjednice vijeća te Damira Kosa, Ranka Marijana, Miroslava Šovanja i mr. sc. Branka Brkića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje sudske savjetnice Martine Ljevačić, kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv optuženih Ž. B. i dr., zbog kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZ RH, odlučujući o žalbama državnog odvjetnika, optuženog Ž. B. i optuženog D. M., podnesenih protiv presude Županijskog suda u Zagrebu od 7. ožujka 2013. godine, broj K-Rz-20/12, u sjednici održanoj 29. listopada 2013. godine, u nazočnosti u javnom dijelu sjednice zamjenice Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Andree Šurine Marton, opt. Ž. B., branitelja optuženika Z. K., odvjetnika iz S., opt. D. M., branitelja optuženika M. I., odvjetnika iz Z.

presudio je:

Žalbe državnog odvjetnika, opt. Ž. B. i opt. D. M. odbijaju se kao neosnovane te se potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

Uvodno citiranom presudom u ponovljenom postupku proglašeni su krivima Ž. B. i D. M. što su počinili kazneno djelo iz čl. 120. st. 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske i na temelju istog zakonskog propisa osuđeni su i to Ž. B. na kaznu zatvora u trajanju od deset godina, a optuženi D. M. na kaznu zatvora u trajanju od devet godina. U ove kazne optuženicima je uračunato vrijeme provedeno u pritvoru od 6. prosinca 1991. godine (ispravno 26. prosinca 1991. godine – list 9 spisa) do 10. srpnja 1992. godine; od 20. svibnja 2010. godine do 19. studenog 2010. godine te od 8. ožujka 2013. godine pa nadalje.

U odnosu na troškove kaznenog postupka na temelju čl. 123. st. 1. Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine broj 110/97.; broj 27/98.; broj 58/99.; broj 112/99; broj 58/02.; broj 143/02.; broj 115/06 – u daljnjem tekstu ZKP/97) riješeno je da se optuženike u cijelosti oslobađa dužnosti plaćanja troškova kaznenog postupka.

Oštećeni P. M. je na temelju čl. 132. st. 2. ZKP/97 sa imovinskopravnim zahtjevom upućen u parnicu.

Protiv ove presude žalbe su podnijeli državni odvjetnik, optuženi Ž. B. po branitelju Z. K., odvjetniku iz S., dostavivši po branitelju i dopunu žalbe i optuženi D. M. po branitelju M. I., odvjetniku iz Z., koju žalbu je optuženik osobno i dopunio.

Državni odvjetnik se žali zbog odluke o kazni i predlaže da se pobijana presuda preinači i optuženike osudi strožom kaznom zatvora.

Optuženi Ž. B. u žalbi i njenoj dopuni u okviru istih žalbenih osnova žali se zbog povrede prava na pravično suđenje, bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i zbog odluke o kazni. Zatražio je obavijest o održavanju drugostupanjske sjednice vijeća. Predlaže da Vrhovni sud Republike Hrvatske „odbaci optužbu“ jer se radi o presuđenoj stvari, a podredno da optuženika oslobodi od optužbe, odnosno da presudu ukine ili da bude osuđen na blažu kaznu zatvora.

Optuženi D. M. u svojoj žalbi po branitelju i osobno dopunjenoj žali se zbog „svih razloga“ navedenih u čl. 366. ZKP/97. Zatražio je obavijest o održavanju drugostupanjske sjednice vijeća. Predlaže da Vrhovni sud Republike Hrvatske pobijanu presudu preinači na način da „odbaci optužbu“, a podredno da optužbu odbije. Tek supsidijarno predlaže da se pobijana presuda ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

Na žalbu državnog odvjetnika odgovor je podnio optuženi Ž. B. po branitelju, odvjetniku Z. K., predlažući da se žalba državnog odvjetnika odbije kao neosnovana, a na žalbu optuženika Ž. B. odgovor je podnio državni odvjetnik, također predlažući odbijanje žalbe optuženika.

Sukladno čl. 373. st. 1. ZKP/97, spis predmeta dostavljen je Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske na dužno razgledanje.

O sjednici drugostupanjskog vijeća obaviješteni su državni odvjetnik, optuženici i njihovi branitelji, te su svi sjednici i pristupili pa je sjednica vijeća održana u njihovoj nazočnosti.

Žalbe nisu osnovane.

Uvodno valja istaći da nisu u pravu optuženici kada potpuno pogrešno u žalbama tvrde da nije bilo zakonskih uvjeta za vođenje ovog kaznenog postupka u kome su proglašeni krivima i osuđeni na kaznu zatvora obzirom da je za isti događaj već vođen kazneni postupak protiv njih koji je završio obustavom postupka zbog primjene Zakona o oprostima od krivičnog progona i postupka za krivična djela počinjena u oružanim sukobima i u ratu protiv Republike Hrvatske (Narodne novine broj 58 od 25. rujna 1992. godine – u daljem tekstu Zakon o oprostima).

Točno je da je protiv optuženih Ž. B., D. L. kao i protiv D. M. pred Vojnim sudom u Zagrebu bio vođen kazneni postupak u kome postupku su oni bili terećeni da su 18. prosinca 1991. godine u N. u kući P. M., neosnovano sumnjajući na aktivno pomaganje neprijateljima obitelji M., po prethodnom dogovoru usmrtili M. V. i G. te S. B., a u namjeri usmrćenja nisu uspjeli u odnosu na M. P., pa da su time, kako je to u optužnici označio Vojni tužitelj, počinili dva kaznena djela i to jedno kazneno djelo ubojstva iz čl. 35. st. 2. toč. 4. KZ RH i jedno kazneno djelo ubojstva u pokušaju iz čl. 35. st. 2. toč. 4. KZ RH u svezi s čl. 19. „preuzetog KZ-a“.

U odnosu na ovo kazneno djelo kako je ono bilo opisano u optužbi doista je nakon stupanja na snagu Zakona o oprostima, kako državni odvjetnik u optužnici nije označio da bi se radilo o kaznenom djelu na čiji progon je Republika Hrvatska obavezna po međunarodnom pravu, a što nije mogao izmijeniti niti sam sud jer bi dodajući sam elemente potrebne za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva prekoračio optužbu što ne smije, te kako je državni odvjetnik već u optužbi naznačio (bez mogućnosti da se u toj fazi postupka sud upušta u opravdanost ovih tvrdnji) da bi kazneno djelo optuženika bilo počinjeno u svezi s ratom, to je Vojni sud u Zagrebu primijenio odredbe Zakona o oprostima i obustavio kazneni postupak protiv optuženih Ž. B., D. L. i D. M. „radi kriv. djela iz čl. 35. st. 2. KZ RH“.

Uočljivo je da je protiv okrivljenika bio vođen kazneni postupak za kaznena djela protiv života i tijela ubojstvom, dok je optužnica protiv Ž. B. i D. L. po Županijskom državnom odvjetništvu od 9. srpnja 2010. godine, broj K-DO-35/08 protiv ovih optuženika podignuta zbog kaznenog djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava – ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske. U odnosu na ovo kazneno djelo donesena je i pobijana presuda, a u usporedbi optužbe u kaznenom postupku pred Vojnim sudom u Zagrebu koji je obustavljen protiv optuženika primjenom odredaba Zakona o općem oprostima sa činjeničnim opisom pobijane presude, vidljivo je da je u ovim postupcima osim što je različit zaštitni objekt različit i sam činjenični opis svakog od kaznenih djela.

Naime, dok je zaštitni objekt kod kaznenog djela ubojstva iz čl. 35. st. 2. KZ RH život i tijelo čovjeka, zaštitni objekt kod kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva je čovječnost i međunarodno pravo tj. međunarodna zajednica kao cjelina, a atak na život i tijelo pojedinca je tek oblik napada na širi zaštitni objekt tj. međunarodnu zajednicu koja štiti čovječnost i međunarodno pravno propisane norme dopuštenih oblika ratovanja.

Da bi sud mogao utvrđivati eventualnu kaznenu odgovornost za ovakvo kazneno djelo, potrebno je u činjeničnom opisu označiti da napad na život i tijelo neke osobe predstavlja oblik ponašanja protivan blanketnim normama međunarodnog prava, što je u konkretnom postupku u optužbi i učinjeno, a zatim tijekom postupka i dokazano te već ova okolnost ukazuje da se radi o širem okviru utvrđivanja kaznene odgovornosti nego li je to bilo u postupku pred Vojnim sudom u Zagrebu koji je završen obustavom postupka primjenom Zakona o oprostima.

Nastavno, u odnosu na sam Zakon o oprostima, već je u više navrata isticano u odlukama ovog suda da primjena Zakona o oprostima ne može biti razlog da se postupak obustavljen pozivom na njegove odredbe smatra presuđenom stvari. Stoga se ponovno ističe do iz rješenja ovog suda od 21. veljače 2012. godine, broj I Kž-247/11, donesenog u istom predmetu kada je

rečeno da postupak obustavljen primjenom Zakona o oprostima nije valjani pravni temelj za primjenu ustavnih odredaba o zabrani ponovnog suđenja, kako je to i Ustavni sud Republike Hrvatske izrijekom naznačio u točki 19. svoje odluke od 14. ožujka 2001. godine, broj U-III/791/1997. Ovakav stav nije osporen niti novom odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske od 26. studenog 2008. godine, broj U-III/543/1999, obzirom da u toj odluci Ustavni sud Republike Hrvatske eksplicira svoj stav u odnosu na sudske odluke donesene nakon kontradiktornog raspravljanja. Naime, potpuno je druga pravna pozicija sudske odluke donesene nakon kontradiktorne rasprave ili izvanraspravnog odlučivanja o primjeni Zakona o oprostima, što je bio slučaj u odnosu na optužene Ž. B. i D. M.. Ovo je posebno naglasio Ustavni sud Republike Hrvatske navodeći u točki 23 svoje odluke broj U-III/791/1997, što ovaj sud, prihvaćajući još jednom, ponavlja da je „*Oprost od kaznenog progona i kažnjavanja (čak i kad se radi o “općem oprostima”) iznimno stanje koje proturječi općem pravilu da svatko treba odgovarati za kazneno djelo koje je počinio. Zbog toga, odredbe o oprostima treba tumačiti razborito i uz nužni oprez, tako da oprost ne prijeđe u svoju suprotnost, tj. da ne dovede u pitanje svrhu zbog kojeg je zakon donesen.*

.... Štoviše, kazneno djelo optuženika ... išlo je, u objektivnom i subjektivnom smislu, za raspirivanjem agresije, oružane pobune i oružanih sukoba, dakle u pravcu koji je suprotan svrsi odredaba Zakona o (općem) oprostima. Svrha tog Zakona bila je da se oprostom smire političke i nacionalne napetosti, da se smanji agresivnost i stvore uvjeti za miran život i (barem minimalnu) uzajamnu snošljivost, a ne obratno.“

Upravo polazeći od ovako jasno izraženog stava u odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske, čije su odluke, pa i u svojim obrazloženjima, prema odredbi čl. 31. st. 2. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske obavezne za sva tijela državne vlasti, pa tako i sudbenu vlast, nisu u pravu žalitelji kada tvrde da nije bilo zakonskih uvjeta za vođenje kaznenog postupka u kome je donesena pobijana presuda.

Također, za istaći je da je ovakav svoj pravni stav Vrhovni sud Republike Hrvatske već izrazio i u svojoj odluci od 30. ožujka 2010. godine, broj IV Kž-75/09 (list 115 spisa) u istom predmetu.

Također, nisu u pravu žalitelji niti u dijelu kada tvrde da je vođenjem postupka i donošenjem pobijane presude povrijeđen članak 6. Europske povelje o ljudskim pravima tj Konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, očito misleći na pitanje eventualne povrede odredbe čl. 4. protokola broj 7 uz Konvenciju koji normira pitanje povrede načela *ne bis in idem*.

U odnosu na ovu normu i pitanje nedopuštenosti suđenja dva puta u istoj stvari, svoje tumačenje dao je Europski sud za ljudska prava u više svojih odluka. Sud ističe da u postupcima optuženih koji uključuju mučenje ili zlostavljanje obustava takvih postupaka zbog oprosta ili pomilovanja ne smije biti dopuštena, ukazujući da nacionalne vlasti ne smiju ostaviti dojam kako su voljne dozvoliti da se za takvo postupanje prođe nekažnjeno (vidi premete ESLJP *A. Y. protiv Turske*, br. 32446/96, stavak 55., 2. studenog 2004.; *O. protiv Turske*, br. 52067/99, stavak 76., 17. listopada 2006. i *Y. S. protiv Turske* br. 34738/04, stavak 38., 5. lipnja 2007.; *E. protiv Cipra* br. 30873/96, stavak 71., ECHR 2000-XII i *T. C. protiv Belgije* br. 44256/06, stavak 69., 10. ožujka 2009.)

Također, ESLJP u predmetu *O. D. protiv Francuske* (odl.), br. 13113/03, ECHR 2009) presudio je, pozivajući se na Odbor za ljudska prava Ujedinjenih naroda i na MKSJ, da je oprost općenito nespojiv s dužnošću država da istraže čine kao što je mučenje, a time svakako i ubijanje civila i da stoga obveza kaznenog gonjenja počinitelja ovih kaznenih djela ne bi trebala biti umanjena odobravanjem nekažnjivosti počinitelju u obliku zakona o oprostima koji bi se mogao smatrati protivnim međunarodnom pravu. Dakle, obveza država da kazneno gone postupanja optuženih kao što je mučenje, što se sve također primjenjuje na ubijanje civila, kako je vidljivo iz izloženog, već je dobro utvrđena u sudskoj praksi ESLJP.

Situacija kakvu posebno apostrofira ESLJP ima svoje uporište u odredbi čl. 4. Protokola br. 7. toč. 2. uz Konvenciju koji nakon načelnog propisivanja da se „ne može ponovno suditi niti ga /optuženika/ se može kazniti u kaznenom postupku iste države za kazneno djelo za koje je već pravomoćno oslobođen ili osuđen u skladu sa zakonom i kaznenim postupkom te države“ dopušta iznimku kojom propisuje da ranije citirana odredba „ne sprječavaju ponovno razmatranje slučaja u skladu sa zakonom i kaznenim postupkom dotične države ako ... je u prethodnom postupku došlo do bitnih povreda koje su mogle utjecati na rješenje slučaja“.

Opisana procesna situacija da vojni tužitelj u činjenični opis kaznenog djela naznačava da su optuženici kao vojnici tijekom rata postupali „neosnovano sumnjajući“ da ubijena obitelj pomaže ratnog neprijatelja, nakon čega oni čine prema civilima kazneno djelo protiv života i tijela ubojstvom iz čl. 35. st. 2. KZ RH, isključila je mogućnost da sam sud ovo postupanje označi kao kazneno djelo protiv međunarodnog prava za koja kaznena djela je bila isključena mogućnost primjene bilo Zakona o oprostima, bilo zastare kaznenog progona.

Dakle, ovakvim optuženjem od vojnog tužitelja ostvarena je bitna povreda (naravno, ne u smislu bitnih povreda odredaba Zakona o kaznenom postupku) koja je utjecala na rješenje slučaja, što je konvencijski razlog za isključenje načela *ne bis in idem*, a o čemu je već u više odluka svoj stav zauzeo kako Vrhovni sud Republike Hrvatske, tako i Ustavni sud Republike Hrvatske, a jednak u smislu ranije citiranih odluka i Europski sud za zaštitu ljudskih prava. Stoga prigovor optuženika u žalbi da nije bilo uvjeta za vođenje ovog kaznenog postupka koji je rezultirao pobijanom presudom zbog činjenice da bi se radilo o presuđenoj stvari te da novi postupak predstavlja povredu načela *ne bis in idem* je pogrešan.

Nije u pravu optuženi D. M. da je postupak proveden pred sudom opće nadležnosti, koji za njega kao mlađeg punoljetnika u vrijeme počinjenja kaznenog djela ne bi bio nadležan. Naime, prvenstveno valja istaći da je ovaj postupak vođen protiv ovog žalitelja zajedno s optuženjem u istom postupku za punoljetne osobe, u kojoj se situaciji, kao i u situaciji kada se sudi optuženiku za kazneno djelo ostvareno u vrijeme kada je bio mlađi punoljetnik, a u vrijeme suđenja je navršio dvadeset tri godine, primjenjuju opće odredbe o postupku iz Zakona o kaznenom postupku, pa time i odredbe koje govore o stvarnoj nadležnosti sudova. Ovu materiju izrijekom normiraju odredbe čl. 107. st. 1. i 2. Zakona o sudovima za mladež ("Narodnim novinama" broj 84/11 i broj 142/12 – dalje u tekstu ZSM/11), važećem u vrijeme donošenja pobijane presude.

Također, ne radi se o bitnoj povredi iz čl. 367. st. 1. toč. 9. ZKP/97, koju žalitelj prepoznaje u činjenici da je državni odvjetnik u izmijenjenoj optužnici stavio elemente kojih nije bilo u optužnici od 7. ožujka 2013. godine. Bitna povreda može biti samo u odnosu na

eventualno proširenje optužbe od strane suda u izreci pobijane presude, čega međutim, nema. Čak štoviše, sud je u izreci presude kojom optuženike proglašava krivima izostavio pojedine dijelove koji se odnose na maltretiranje oštećenog P. M. pa stoga niti ovaj prigovor iz žalbe optuženog D. M. nije osnovan.

U odnosu na povredu kaznenog zakona istaknutu u žalbi oba optuženika, već je ranije navedeno da prema mišljenju Vrhovnog suda Republike Hrvatske, kao suda drugog stupnja, nije povrijeđena odredba iz čl. 368. toč. 3. ZKP/97 tj. ne radi se o presuđenoj stvari i povredi načela *ne bis in idem*, zbog čega su žalbe optuženika neosnovane i u tome dijelu.

U pogledu tvrdnje iz žalbi oba optuženika da njihovo ponašanje može biti podvedeno samo pod obilježja kaznenog djela ubojstva, a ne i ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, u naravi radi se o prigovorima činjenične naravi, o čemu će biti govora u nastavku ove presude.

Naime, uz činjenicu nespornog sudjelovanja oba optuženika u radnjama kako su one opisane u izreci pobijane presude, oba optuženika u svojim žalbama osporavaju da bi njihovo postupanje bilo rezultat zajedničkog dogovora da postupajući protivno pravilima međunarodnog prava i izreci citiranim dokumentima ubiju sve osobe koje zateknu u kući P. M., tvrdeći da okolnost što su pucali u toj kući uslijed kojeg ispaljivanja metaka je došlo do smrtnog stradavanja tri osobe i ranjavanja jedne rezultat njihove putativne nužne obrane, držeći da postoji na njih napad od koga su se oni branili. Upravo u tim okolnostima ističu i da njihovo ponašanje nikako ne može biti označeno kao postupanje s namjerom usmrćenja svih civila iz kuće P. M. i to da bi njihovom namjerom i prethodnim dogovorom bilo obuhvaćeno i postupanje protivno blanketno označenim normama međunarodnog prava, čime je ovom djelu dat značaj ratnog zločina protiv civilnog stanovništva.

Suprotno ovim prigovorima oba optuženika istaknuta u njihovim žalbama prvostupanjski sud u tome dijelu ispravno zaključuje kako u pogledu postojanja prethodnog dogovora, tako i u pogledu namjere da se pristupi usmrćenju civila iz kuće P. M. protivno pravilima međunarodnog prava, te da samo pucanje optuženika nikako ne može predstavljati rezultat pa makar i pogrešne percepcije da postoji njihova potreba obrane od istodobnog protupravnog napada. Svoje utvrđenje prvostupanjski sud temelji osim na tragovima pronađenim na mjestu počinjenja kaznenog djela i na obrani optuženog Ž. B. kako ju je iznio pred istražnim sucem u nazočnosti branitelja 20. svibnja 2010. godine, dakle nepunih dvadeset godina nakon počinjenja samog kaznenog djela i to nakon što je doneseno rješenje o provođenju istrage upravo za kazneno djelo ratnog zločina za koje je i proglašen krivim te kada je već angažirao i branitelja izvjesno pripremvši se i za iznošenje obrane u odnosu na činjenice koje su mu stavljene na teret činjeničnim opisom rješenja o provođenju istrage.

Upravo u toj obrani (list 132. spisa) okrivljeni B. opisuje kako je došlo do počinjenja kaznenog djela. Navodi da je nalazeći se na području N., koje nije bilo okupirano do njega došao D. L. zajedno sa D. M., I. G. i Z. P., pri čemu su sve ove osobe bili zapovjednici pojedinih vojnih formacija i rekao mu da „ima dojavu za četničko gnijezdo u kući P. M. da je iz te kuće pucano snajperima da se teren treba očistiti“. Dajući objašnjenje što znači „očistiti teren“ optuženik navodi da je pod tim pojmom podrazumijevano „likvidirati bez mučenja osobe koje se zateknu“. Također, naveo je da zna da „na čišćenje terena idu samo zapovjednici“ te da su ostali sudionici bili „zapovjednici“, a da je on pošao s njima prihvativši

poziv L. kao osobe koja ima viši čin od njega. Opisuje kako je po zapovijedi L. ostao čuvati stražu vani da ljudi koji su bili u podrumu kuće ne izađu van, te kako se nije ništa u kući dešavalo, da je ušao u kuću govoreći „ako je zapovijed da se treba izvršiti čišćenje terena, onda to treba izvršiti“ i „što se čeka“ a nakon tih riječi „da se otvorila vatra“.

Iako se radilo o području koje nije bilo privremeno zaposjednuto, dakle funkcionirala je vlast Republike Hrvatske, dakle i u dijelu potrebe eventualnog uhićenja počinitelja nekog kaznenog djela, pa i kaznenog djela protiv Republike Hrvatske, nakon čega se u zakonom propisanom postupku utvrđuje je li ta osoba počinitelj kaznenog djela, nakon čega mu samo sudovi mogu odmjeriti kaznu, optuženici zajedno sa drugim osobama imenovanim od optuženog B. odlaze „čistiti teren“, dakle „likvidirati bez mučenja“ osobe za koje oni nalaze da predstavljaju „četničko uporište“. O potpunom zanemarivanju instrumentarija vlasti Republike Hrvatske i postupanju suprotno njemu govori također sam optuženi B. kada opravdavajući svoj postupak naznačava da „pri likvidaciji nitko nije bio mučen niti zlostavljan“ govoreći u svojoj obrani da mu je „žao što su pobijene nevine žrtve“, ali da mu ne bi bilo žao da je ubijen P. M. je je njegova kuća „četničko gnijezdo“.

Upravo iz ovako izložene obrane optuženog B., neovisno o tome što je kasnije tijekom postupka on svoju obranu mijenjao, a koje izmjene prvostupanjski sud uz valjanu argumentaciju ne prihvaća, ispravno zaključuje prvostupanjski sud da je grupa u kojoj su bili i optuženici uputila se u kuću P. M. u N. na teritoriju koji nije bio pod okupacijom i funkcionirala je vlast Republike Hrvatske, koju kuću su oni sami identificirali kao kuću u kojoj žive civili koji pomažu neprijatelja, s namjerom da „očiste teren“ tj. da ubiju sve civile koje tamo zateknu (B. čuva stražu da iz podruma ne izađu civili dok ostali „čiste teren“ u stambenom dijelu kuće), znajući da protiv ovih civilnih osoba nije proveden nikakav postupak u kojoj bi se utvrdila bilo kakva njihova odgovornost za navodno pomaganje neprijatelju, preuzimajući tako na sebe ulogu istražitelja, tužitelja, suda i egzekutora sankcije oduzimanja života, što je sve protivno bilo kakvom civilizacijskom ustroju društvene zajednice i kao takvo je notorno svim ljudima. Nedopuštenost ovakvog ubijanja civila sadržana je u međunarodnim dokumentima označenim u izreci pobijane presude, a kako je nedopuštenost postupanja kakvo je utvrđeno kod optuženika notorna okolnost to nije bilo potrebe posebno dokazivati svijest optuženih o njihovom postupanju protivno upravo označenim člancima Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. godine i Protokolu I uz konvenciju.

Također, imajući u vidu ispravno utvrđeni motiv dolaska optuženika do kuće P. M. (čišćenje terena) kao i trenutak kada je počelo pucanje (nakon riječi optuženo B. „što se čeka“), jasno je da je svaki pokušaj prikazivanja ovog događaja koji govori o navodnom napadu na optuženika ili pogrešnoj percepciji tog napada samo pokušaj otklanjanja ili umanjenja kaznene odgovornosti za ono što je napravljeno. Upravo stoga svi prigovori istaknuti u žalbama oba optuženika da bi činjenično stanje bilo pogrešno utvrđeno ukazuju se potpuno pogrešnima.

U pogledu odluke o kazni i žalbe državnog odvjetnika i oba optuženika valja istaći da je prvostupanjski sud ispravno utvrdio sve odlučne činjenice važne za proces individualizacije kazne i to kako olakotne tako i otegotne, obrazloživši to na listu 18 presude, na što se upućuje žalitelje radi izbjegavanja nepotrebnog ponavljanja.

Prvostupanjski sud je suprotno podnesenim žalbama ispravno cijenio ovako utvrđene okolnosti relevantne za proces individualizacije kazne svakom od optuženika i potom donio ispravnu odluku o visini kazni za svakog od optuženika. Okolnosti istaknute u žalbi optuženog B. o visini kazni izrečenih u drugim predmetima u ovom postupku nije od značaja. Naime, individualizacija kazne odvija se na temelju činjenica utvrđenih u svakom posebnom postupku i naše kazneno zakonodavstvo ne poznaje tzv. tarifiranje kazni, u kojem slučaju bi bilo moguće uspoređivanje kazni iz dvaju odvojenih sudskih postupaka.

Stoga nisu u pravu niti državni odvjetnik da bi izrečene kazne bile odmjerene preblago, niti optuženici da bi kazne zatvora na koje su osuđeni bile odmjerene prestrogo.

Prema tome, kako ne postoje razlozi zbog kojih državni odvjetnik i optuženici pobijaju prvostupanjsku presudu, a kako pri ispitivanju pobijane presude nisu nađene povrede zakona iz čl. 379. st. 1. ZKP/97, na čije postojanje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti, trebalo je na temelju čl. 387. ZKP/97 presuditi kao u izreci ove presude.

U Zagrebu, 29. listopada 2013. godine

Zapisničar:
Martina Ljevačić, v. r.

Predsjednica vijeća:
Ana Garačić, v. r.